

R A P P O R T F Ö R P E R I O D E N

januari – september 2000

F R Å N R E G E R I N G S K A N S L I E T

för företag med statligt ägande

3 0 N O V E M B E R 2 0 0 0

REGERINGSKANSLIET

Rapport för perioden januari – september 2000 från Regeringskansliet

Staten är den största företagsägaren i Sverige. I den statliga företagssfären är över 200 000 personer anställda. Värdena är mycket stora och i sfären ingår några av Sveriges största företag. Staten har således ett stort ansvar att vara en aktiv och professionell ägare. Det övergripande målet för regeringen är att företagen skall skapa värde och i förekommande fall se till att de uttryckta samhällsintressena infrias.

För tredje gången publicerar Regeringskansliet en kvartalsrapport i syfte att öka genomlysningen av företagen med statligt ägande.

Niomånadersrapporten omfattar 43 av de 63 företagen med statligt ägande. Företagen i nio-månadersrapporten svarar för 97 procent av antalet anställda och 98 procent av omsättningen i de 58 företag där staten har minst 20 procents ägande.

Positiv utveckling tredje kvartalet

Omsättningen ökade under årets första nio månader med 6 procent till 214 miljarder kr (202). Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt ökade med 56 procent till 25 miljarder kr (16). Omsättningsökningen hänförs sig huvudsakligen till ökad försäljning inom de konkurrensutsatta företagen LKAB, Vattenfall och V&S Vin&Sprit. Monopolen Apoteket och Systembolaget redovisar båda försäljningsökningar på 7 procent. Av resultatförbättringen hänförs sig merparten till AssiDomän (statens ägarandel 35,5 procent), LKAB, Posten, SJ, Vattenfall och Telia.

Bland de positiva händelserna kan nämnas att de statliga innehaven i de börsnoterade företagen har utvecklats mycket väl under och efter periodens utgång. I AssiDomäns fall beror uppgången på att de kraftfulla åtgärdsprogram som initierades för cirka 1,5 år sedan nu börjar ge effekt. För SAS del beror uppgången till delar på att trafikministrarna i Danmark, Norge och Sverige är eniga om att arbeta vidare med sikte på att ändra SAS-strukturen från dagens tre nationella bolag och tre aktier till ett bolag med en aktie. På grund av kursfallet i Telia har dock den statliga börsportföljens värde minskat trots kraftiga uppgångar för övriga noterade innehav.

Ytterligare en positiv signal om de statliga företagen som bör framhållas är Vasakronan AB som har tilldelats förstapriset i den prestigefyllda tävlingen Bästa redovisningen 1999. "Vasakronan har presterat en bra och innehållsrik årsredovisning 1999, som är den absolut bästa i sin bransch", löd juryns motivering.

Den enskilt största affärshändelsen inträffade efter kvartalets utgång i och med att Vattenfall blir majoritetsägare i Hamburgische Electricitäts-Werke AG (HEW). Vattenfall har därmed tagit ett betydelsefullt steg mot målet att bli ett ledande europeiskt energiföretag. HEW omsätter 20,5 miljarder svenska kronor och har nästan 7 000 anställda, vilket gör dem till Tysklands femte största kraftkoncern. Vattenfall blir efter denna affär nästan lika stora i Tyskland som i Norden.

Bland de negativa händelserna kan nämnas att AB Svensk Bilprovning, på grund av sitt svaga resultat, kan komma att tvingas avisera höjda besiktningssavgifter vid årsskiftet.

Under det gångna kvartalet har Näringsdepartementet ägnat stor uppmärksamhet åt IT-strategiska frågor. Bland de större företagen finns i dag långt gångna tankar på att i allt högre utsträckning utnyttja den nya informationsteknologin i de interna processerna. För att förstärka medvetenheten om vikten av att använda den nya informationsteknologin bjöd näringsminister Björn Rosengren styrelseordförande och VD i de största statliga företagen till ett seminarium om IT. Näringsdepartementets ägarenhet har också varit inbjudna som talare vid internationella seminarier om IT.

Finansdepartementet har under det gångna kvartalet i möten diskuterat strategifrågor med samtliga bolag där ägandet förvaltas av Finansdepartementet.

Inom Regeringskansliet pågår kontinuerligt ett arbete med att förbättra rapporteringen kring de statliga före-

tagen och ägarförvaltningen. Bland annat kommer rapporteringen framöver att tydligare skilja mellan vinstmaximerande företag och företag som skall uppfylla särskilda samhällsintressen. Avsikten är också att hitta ett verktyg för att rapportera hur IT-mogna de största statliga vinstmaximerande bolagen är. Näringsdepartementet fortsätter att förbättra informationsgivningen

till allmänheten via webben som nu även finns på engelska och till styrelserna genom bland annat nyhetsbrev och seminarium.

Näringsdepartementets ägarenhet bjöds in att tala vid ett OECD-seminarium om förvaltning av statliga företag. Det finns nu ett stort internationellt intresse för den svenska regeringens ägarförvaltning.

Tredje kvartalet 2000

Företagen i niomånadersrapporten svarar för 97 procent av antalet anställda och 98 procent av omsättningen. I rapporten ingår endast företag där staten har minst 20 procents ägande. Noterade innehav som understiger 20 procent redovisas emellertid. En handfull företag har inte behövt lämna uppgifter, eftersom de är under avveckling. Sjöfartsverket och Luftfartsverket ingår inte eftersom de redovisar per tertial.

För nedanstående bolag föreligger eller inkluderas ej niomånadersrapporter. Inom parentes anges för delägda bolag statens ägarandel.

A-Banan Projekt AB
Bostadsgaranti, AB (50 %)
Dom Shvetsii, A/O (36 %)
Grängesbergs Gruvor AB ³⁾
Kasernen Fastighets AB
Kurortsverksamhet, AB ³⁾
Luftfartsverket ³⁾
Nordic Baltic Holding AB (18,1 % ²⁾
Norrlands Center AB (33,3 %)
OM Gruppen AB (9,5 % ²⁾
Sakab (1 aktie) ²⁾
SGAB ³⁾
SIS Miljömärkning AB (10 % ²⁾
Sjöfartsverket ¹⁾

SKD Företagen AB ³⁾
Statens Premiefond AB ³⁾
Svedab
Svenska Miljöstyrningsrådet, AB (90 %)
Voksenåsen A/S
Zenit Shipping AB ³⁾

¹⁾ Redovisar per tertial

²⁾ Statens ägarandel understiger 20 procent

³⁾ Under avveckling

Eftersom det är första året som Regeringskansliet sammanställer kvartalsrapporter saknas jämförelsetal för vissa företag. Niomånadersresultatet för 1999 har i de fallen periodiserats.

För vissa branscher är de redovisade nyckeltalen inte helt relevanta. För fastighetsbolagen har hyresintäkter betraktats som omsättning och för finansföretagen har omsättningen definierats som summan av räntenetto, provisioner och andra intäkter, netto. För verksamhet med anslag ingår detta i omsättningen, det gäller till exempel Samhalls merkostnadsersättning och anslagen till Dramaten.

Mellan de första nio månaderna 1999 och 2000 har priserna i konsumentled stigit med 0,8 procent, medan lönerna stigit med 4,5 procent.

Tabell 1 Företag med statligt ägande efter bransch, januari – september 2000, mkr

Bransch	Antal företag	Omsättning 1-3 kv 2000	Omsättnings- förändring, % 1-3 kv 2000/1999	Resultat före boksluts- dispositioner och skatt		Nettomarginal 1-3 kv 2000
				1-3 kv 2000	1-3 kv 1999	
Energi	2	23 963	11%	7 525	3 564	31%
Industri	5	26 908	10%	4 048	1 601	15%
Tjänster	10	10 975	7%	-202	-138	-2%
Handel, fritid, turism	6	43 826	6%	3 166	3 677	7%
Telekom	3	40 598	6%	4 233	3 731	10%
Transport	6	61 204	3%	3 881	1 172	6%
Bank	5	1 615	0%	1 170	1 293	72%
Fastigheter	3	5 283	8%	1 336	1 209	25%
Totalt	40	214 372	6%	25 157	16 110	12%

Omsättningsökningen under niomånadersperioden hänför sig huvudsakligen till de konkurrensutsatta företagen inom branscherna Energi och Industri.

Inom energibranschen ökade Vattenfall sin omsättning med 11 procent till 22,1 miljarder kr (20,0). För-

värvet av Electrocieplownie Warszawskie SA står bakom huvuddelen av försäljningsökningen, och även förvärvet av Uppsala Energi har bidragit positivt från 1 september. Resultatet före dispositioner och skatt ökade till 5,2 miljarder kr (3,1). I resultatet ingår 456 mkr i ersättning

från SPP samt 2,6 miljarder kr i ersättning för Barsebäck. Vattenfalls rörelsemarginal uppgick till 29 procent och rensat för Barsebäckersättningen till 17 procent. I en jämförelse med relevanta konkurrenter kan nämnas att rörelsemarginalen var 20 procent för Sydkraft och cirka 18 procent inom den tyska energikoncernens E.ON:s energidivision¹⁾.

Affärsverket Svenska Kraftnät har påbörjat utbyggnaden av det nationella optostomnätet. Vid utgången av år 2000 kommer cirka 40 procent av kommunerna att vara anslutna.

Inom branschen Industri ökade V&S Vin&Sprit sin försäljning med 39 procent till 4 miljarder kr (2,9) framför allt beroende på förvärvet av De Danske Spritfabrikker. Resultatet blev 1,1 miljarder kr (862 mkr).

Inom samma bransch redovisade LKAB en omsättningsökning på 26 procent till 3,6 miljarder kr (2,8). Resultatet vände till en vinst på 501 mkr (-189). I LKAB:s fall är försäljnings- och vinstökningen bland annat hänförlig till ett förbättrat marknadsläge med större sålda volymer och högre priser. Vinstmarginalen uppgick till 15 procent. Världens största gruvföretag Rio Tinto, med dagbrott, har en nettomarginal på 28 procent i järnmalmsdivisionen.

Konsolideringen inom järnmalmsmarknaden har fortsatt. De tre största järnmalmsproducenterna svarar för cirka en tredjedel av världsproduktionen, att jämföra med LKAB:s produktion som svarar för 2 procent av världsproduktionen. För LKAB:s del förutses årets sista kvartal följa samma trend som det tredje vad gäller volymökning och resultat.

Börsnoterade AssiDomän redovisar ett ökat resultat till 2,4 miljarder kr (799 mkr). Staten äger 35,5 procent i bolaget.

Inom branschen "Tjänster" kan noteras att konkurrensutsatta Lernia minskat sin omsättning under årets första nio månader med 14 procent till 1,3 miljarder kr (1,5). Resultatet vändes till en förlust på nära 200 mkr (11) på grund av minskade volymer för arbetsmarknadsutbildning. Under niomånadersperioden minskade volymerna med 40 procent jämfört med samma period året innan. För att motverka den fortsatt minskande efterfrågan på arbetsmarknadsutbildning satsar Lernia bland annat på att erbjuda kommuner vuxenutbildning. Lernia arbetar också för att förstärka sina positioner

inom området e-lärande. Utvecklingen för Lernia Personaluthyrning visade en fortsatt positiv utveckling såväl intäkts- som resultatmässigt.

Inom branschen "Handel" ökade Apoteket och Systembolaget försäljningen med vardera 7 procent till 20,1 miljarder kr (19,3) respektive 12,5 miljarder kr (11,7). Apoteket rapporterar nollresultat (479) och Systembolagets vinst sjönk till 315 mkr (398).

Inom telekombranschen kan noteras att Telia ökade sitt resultat till 4,1 miljarder kr (3,5) under niomånadersperioden.

Inom transportbranschen noterar Posten en försäljningsökning på 4 procent till 17,9 miljarder kr (17,3). Resultatet har ökat till 730 mkr (230). Inom Posten-koncernen har Logistik och Utrikes ökat sina resultat medan Brev inte kunnat kompensera för kostnadsökningar. Logistik redovisar ett rörelseresultat på -24 mkr. Postens rörelsemarginaler är väsentligt lägre än de stora internationella aktörerna, till exempel holländska TNT vars logistikverksamhet visar god lönsamhet. Tyska Deutsche Post har just noterats, vilket öppnar för en ökad benchmarking mellan logistikföretagen. För Posten AB:s del har ägaren gett uttryck för vad kraven på grundläggande kassaservice innebär. Se mer under "Viktigare händelser i onoterade företag".

SJ:s omsättning har minskat med 11 procent till 9,8 miljarder kr (11,0) på grund av avyttringen av färjorna, Trafikrestauranger och hotellverksamheten. Rensat för avyttringarna ökade intäkterna med 1 procent till 9,8 miljarder kr. Resultatet ökade till 2,1 miljarder kr (333). Exklusive jämförelsestörande poster är resultatet 63 mkr eller 153 mkr sämre än motsvarande period föregående år. Resultatförsämringen beror bland annat på förlorad entreprenadtrafik och ökade banavgifter.

SJ Resor visade en intäktsökning på 40 mkr till 3,6 miljarder kr. Resultat efter internränta uppgick till 46 mkr (19). SJ Cargo Group ökade intäkterna med 4 procent tack vare volymlyft på 6 procent. Resultatet efter internränta uppgår till -60 mkr (-76). SJ:s redovisning är svårgenomtränglig, men förhoppningsvis skall genomlysningen av SJ bli bättre efter bolagiseringen. SJ-koncernens resultat är emellertid otillfredsställande i dag.

¹⁾För E.ON är marginalen baserad på halvårsresultat.

Tabell 2 Kassaflöde och balansräkning i företag med statligt ägande efter bransch, januari – september 2000, mkr

Bransch	Antal företag	Kassaflöde 1-3 kv 2000	Kassaflöde 1-3 kv 1999	Eget kapital 30 Sept 2000	Balansomslutning 30 Sept 2000
Energi	2	4 516	4 533	41 117	122 535
Industri	5	4 102	2 877	26 638	46 653
Tjänster	10	91	110	6 682	11 276
Handel, fritid, turism	6	3 401	-285	8 359	17 773
Telekom	3	7 401	7 889	50 122	121 192
Transport	6	6 185	2 192	23 981	154 673
Bank	5	-207	-392	12 501	361 916
Fastigheter	3	877	2 236	18 314	51 494
Totalt	40	26 367	19 160	187 714	887 513

Tabell 3 Nettoinvesteringar inklusive företagsförvärv och –försäljningar i företag med statligt ägande efter bransch, januari – september 2000, mkr

Bransch	Antal företag	Investeringar i mkr			Investeringskvot (av omsättningen, %)		
		1-3 kv 2000	1-3 kv 1999	1999	1-3 kv 2000	1-3 kv 1999	1999
Energi	2	20 683	7 283	9 287	86%	34%	31%
Industri	5	2 664	2 033	3 357	10%	8%	10%
Tjänster	10	487	340	717	5%	3%	5%
Handel, fritid, turism	6	444	276	644	1%	1%	1%
Telekom	3	37 704	7 441	12 518	93%	19%	23%
Transport	6	8 384	4 683	-77	14%	8%	0%
Bank ¹⁾	5	700	0	0	73%	0%	0%
Fastigheter	3	3 090	4 130	5 684	58%	85%	86%
Totalt	40	74 156	26 186	32 130	35%	13%	12%

¹⁾ Venantius köp av Haningebostäder

Inom "Energi" är Vattenfalls kassaflöde före nettoinvesteringar 3,9 miljarder kr, det vill säga i princip oförändrat jämfört med niomånadersperioden året innan. Investeringarna har dock under perioden uppgått till knappt 20 miljarder kr (6,3). Investeringsnivån har skjutit i höjden på grund av förvärven i bland annat Tyskland och Polen.

Inom "Industri" har LKAB:s kassaflöde förbättrats till 763 mkr (463) samtidigt som nettoinvesteringarna minskat till 630 mkr (714). Kassaflödesförbättringen beror på den starkare marknaden med pris- och volymökningar. V&S Vin&Sprit har förbättrat sitt kassaflöde med 1,2 miljarder kr (924 mkr) samtidigt som nettoinvesteringarna ökat till 922 mkr (342).

Inom "Tjänster" kan noteras att Lernia har ett negativt kassaflöde på 49 mkr (7). Nettoinvesteringarna har minskat obetydligt till 38 mkr (41). Svensk Bilprovning har ett positivt kassaflöde på 26 mkr (-25) trots ett otill-

fredsställande resultat på 4 mkr för perioden (1). Bilprovningen har nettoinvesterat 64 mkr (29).

Inom "Handel" redovisar Apoteket ett positivt kassaflöde på 75 mkr (53). Nettoinvesteringarna har ökat obetydligt till 175 mkr (146). Systembolaget har ett fortsatt negativt kassaflöde på 551 mkr (-351). Nettoinvesteringarna har samtidigt ökat till 179 mkr (122).

Inom "Telekom" noterar Telia ett kassaflöde som minskat till 7,4 miljarder kr (7,9). Nettoinvesteringarna har ökat till 37,4 miljarder kr (7,2) på grund av förvärvet av norska NetCom ASA.

Inom "Transport" visar Posten en kassaflödesförbättring till 5,3 miljarder kr (534 mkr), vilket huvudsakligen hänförs till ökad postgiroinlåning. Nettoinvesteringarna har ökat obetydligt till 771 mkr (742). SJ har ett negativt kassaflöde på 840 mkr (500). Investeringarna har ökat till 422 mkr (-300). De negativa nettoinvesteringarna samma period året innan beror på avyttringar.

Noterade innehav juli – september 2000 och därefter

Staten äger aktier i sex börsnoterade aktier, varav ägarandelarna i Nordic Baltic Holding AB och OM Gruppen AB understiger 20 procent. De redovisas därmed inte i tabellerna över omsättning, resultat, kassaflöde och investeringar. Därtill kommer ett indirekt ägande i Eniro AB genom Telia.

Statens innehav i börsnoterade aktier, förutom Telia, har haft en mycket stark utveckling under kvartalet. Börsvärdet steg från 46 till 50 miljarder kr, varav

650 mkr avsåg tilläggsköp av aktier i OM Gruppen. Under samma period föll generalindex med 6 procent.

Totalt minskade dock den statliga aktieportföljen i värde under kvartalet, från 222 miljarder till 184 miljarder kr, på grund av fallet i aktiekursen för Telia.

Efter den 29 september har kursfallet på Stockholmsbörsen varit ytterligare 7 procent, fram till 27 november, medan den statliga portföljen stigit med 5 procent till 188 miljarder kr.

Tabell 4 Värdet på Regeringskansliets noterade innehav 30 september och 30 december 1999 samt 29 september och 27 november 2000

Företag	Ägarandel, % 27 nov 2000	27 nov 2000	29 sept 2000	30 juni 2000	30 dec 1999	30 sept 1999
AssiDomän	35,5	7 645	6 343	5 272	5 818	6 133
Celtica	38,5	63	65	56	52	55
Nordic Baltic Holding	18,1	38 754	37 399	36 044	27 101	24 933
OM Gruppen	9,5 ¹⁾	2 234	3 268	2 527	1 218	590
SAS Sverige	50,0 (21,4 ²⁾)	3 173	2 503	2 309	2 679	2 714
Totalt exkl Telia		51 869	49 578	46 208	36 868	34 425
Celsius ³⁾					1 232	889
Telia	70,6	136 629	134 511	175 817		
Totalt inkl Telia och Celsius		188 498	184 089	222 025	38 100	35 314
Eniro	34,6 ⁴⁾	4 739				

¹⁾ Efter aktieköp under juli-augusti 2000. ²⁾ Andel av SAS-Gruppen. ³⁾ Sålts första kvartalet 2000. ⁴⁾ Telia äger 49,1 procent.

Värdeökningen i AssiDomän hänförs till ett kraftfullt omstruktureringsprogram som nu börjar bära frukt. SAS-aktien har också utvecklats positivt efter att de tre nordiska staterna som äger SAS Gruppen börjat diskutera att strukturera om till ett bolag med en aktie.

Telia har haft en relativt sett bättre kursutveckling än de övriga i Europa noterade, före detta nationella telefonmonopolen. Telia har minskat 27 procent, medan Handelsbankens European PTO weighted index minskat 28 procent under perioden 13 juni 2000 – 24

november 2000. Bland bolagen som ingår i index kan nämnas British Telecom -32 procent, Deutsche Telekom -40 procent, France Telecom -31 procent och Tele Danmark -41 procent.

Ägandet i Eniro och Celtica är indirekt via Telia respektive Vasallen. Innehavet i Eniro ingår i Telias börsvärde och redovisas i tabellerna under linjen. Telia äger 49,1 procent av Eniro och staten äger därmed indirekt 34,6 procent.

Tabell 5 Kursutveckling för Regeringskansliets noterade innehav, september 1999 – 27 november 2000

Företag	Slutkurs i kr					Kursförändring		
	27/11 -00	29/9 -00	30/6 -00	30/12 -99	30/9 -99	12 mån 30/9 -99 - 29/9 -00	9 mån 30/12 -99 - 29/9 -00	Hittills i år 30/12 -99 - 27/11 -00
AssiDomän	182,00	151,00	125,50	138,50	146,00	3	9	31
Celtica	59,00	61,00	52,50	48,50	51,00	20	26	22
Nordic Baltic Holding	71,50	69,00	66,50	50,00	46,00	50	38	43
OM Gruppen	283,00	414,00	394,00	190,00	92,00	350	118	49
SAS Sverige	90,00	71,00	65,50	76,00	77,00	-8	-7	18
Telia	64,50	63,50	83,00					
Eniro	98,50							
Celsius				176,00	127,00			
Kursutveckling för den statliga portföljen exkl Telia och Celsius	153	146	138	106	100	46	37	44
Affärsvärldens Generalindex (AFGX), dec 1979=100	5 090	5 490	5 828	5 500	3 916	40	0	-7

AssiDomäns extra bolagsstämma har fattat beslut om ett aktieinlösenprogram. Staten har beslutat att acceptera AssiDomäns erbjudande till aktieägarna om inlösen av var femte aktie till ett pris av 190 kr per aktie. Svenska staten har således lämnat var femte aktie av sitt totala innehav i AssiDomän för inlösen. Slutlig inlösen av aktier mot kontanter (cirka 1,6 miljarder kr för statens del) beräknas ske mars/april 2001. Svenska staten är huvudägare i AssiDomän med 35,5 procent av röster och kapital. Andelen kommer efter aktieinlösen att vara oförändrad. Inlösenprogrammet fastställdes efter försäljningen av säckverksamheten, bruken Sepap och Dynäs samt Barrier Coating till tyska Frantschach. Köpeskillingen uppgick till 4,5 miljarder kr och i princip hela beloppet överförs nu till aktieägarna.

AssiDomäns styrelse har också fattat beslut om att förbereda en delning av rörelsen i en skogs- och en industri-del. Förslag om detta skall föreläggas senast vid ordinarie bolagsstämma 2001. Samtidigt arbetar ledningen med att finna nya konstellationer för bolagets sågverk.

AssiDomän AB har för avsikt att bilda ett hälftenägt bolag med StoraEnso genom att Gruvön, som ägs av Stora Enso, läggs samman med Karlsborg och Skärblacka till Billerud. Det formella samgåendet planeras till 1 januari 2001. AssiDomäns EBIT-marginal (resultat före räntor och skatter) är 13,5 procent, vilket motsvarar snittet bland de nordiska konkurrenterna. Branschsnittet är 13,6 procent med Rottneros i topp på 23,3 procent och SCA i botten med 7,6 procent.

Nordbanken Holding AB föreslås byta namn till Nordea vilket beräknas ske efter en extra bolagsstämma 30 november. Norska Bankinvesteringsfonden säljer sina aktier i Christiania Bank og Kreditkasse till Nordic Baltic Holding för 49 NOK per aktie. Aktieägare som representerar 99 procent av aktierna har accepterat erbjudandet. Efter införlivandet av Christiania Bank og Kreditkasse, kommer Nordic Baltic Holding att ha fullbordat visionen att föra samman ledande banker i de fyra nordiska länderna. Fokus kommer att vara på att leverera synergier och kundnytta. Nordic Baltic Holding är den klart ledande finansiella institutionen i Norden och Östersjöregionen, och har stor tillväxtpotential inom både bank- och försäkringsverksamhet.

OM Gruppen: Staten är med sitt innehav om 9,5 procent en av de största ägarna i OM, jämte till exempel Investor. I samband med budet på London Stock Exchange (LSE) fick OM stöd av staten vad gällde finansieringen av ett eventuellt köp av LSE. Genom ett utskottsinitiativ från Finansutskottet beslutade riksdagen att höja låneramen med cirka 200 mkr. Om affären med LSE hade genomförts hade staten behövt att skjuta till maximalt cirka 565 mkr, givet att samtliga aktieägare i LSE hade valt att acceptera OM:s så kallat kontantalternativ (betalning i OM-aktier och kontanter). Enbart cirka 7 procent av LSE:s ägare valde dock att tacka ja till OM:s bud, varför budet förföll.

SAS: Trafikministrarna i Danmark, Norge och Sverige är eniga om att arbeta vidare med sikte på att ändra SAS-strukturen från dagens situation med tre nationella bolag och tre aktier till ett bolag med en aktie. Arbetet skall bedrivas skyndsamt men någon tidsfrist har ej angetts.

SAS, Amadeus och NetCom AB startar tillsammans en ny elektronisk handelsplats för affärs- och privatresor. Handelsplatsen, vars arbetsnamn är Nordic Travel Hub, kommer att öppnas under första eller andra kvartalet nästa år. Nordic Travel Hub ägs gemensamt av SAS, Amadeus och NetCom. Den nordiska marknaden för elektroniska resetjänster förväntas växa mycket snabbt och Nordic Travel Hubs mål är att bli en ledande aktör inom några år. SAS har i samarbete med tolv andra flygbolag etablerat flygindustrins största Internetbaserade marknadsplats för B2B-handel, Aeroexchange.

Europeiska flygbolagsaktier har gått sämre än lokala index under den senaste tremånadersperioden. SAS har under denna period gått betydligt bättre än sina europeiska konkurrenter. Tidigare har SAS-aktien handlats med rabatt gentemot sina europeiska konkurrenter. Under de senaste månaderna har denna rabatt minskat och SAS-aktien handlas nu i paritet med övriga europeiska konkurrenter.

Telias nettoomsättning under de tre första kvartalen ökade med 6 procent, medan ökningen under det tredje kvartalet uppgick till 15 procent. Konsolideringen av NetCom ASA förklarade hälften av försäljningstillväxten under tredje kvartalet. Resultat före avskrivningar föll med 13 procent, medan minskningen under tredje kvartalet uppgick till 8 procent. Nedgången förklaras främst av ökade kostnader inom Telias tillväxtområden. Häri ingår kundförvärvskostnader för nya mobilkunder, stora satsningar inom det internationella carriernätet samt kostnader för utveckling av bredband och portaler.

Investeringarna uppgick sammanlagt under de nio första månaderna till cirka 37 miljarder kr, varav 23 miljarder hänför sig till köpet av NetCom ASA. Investeringarna exklusive NetCom om cirka 14 miljarder kr skall jämföras med 7 miljarder kr för samma period året innan.

Telia kungjorde 2 oktober att Telia tillsammans med if, Skandia och WM-data satsar på outsourcing av administrativa tjänster i ett gemensamt ägt företag. Telias ägarandel är en tredjedel. Verksamheten i Telias in Good Company med 600 anställda förs över till det nya bolaget.

Som ett led i den pågående renodlingsprocessen noterades i början av oktober dotterbolaget Eniro AB på OM Stockholmsbörsen. Eniro omfattar Telias verksamhet Gula Sidorna i katalogform och på Internet. Introduktionspriset var 84 kr per aktie, vilket gav Telia en försäljningsintäkt på 6 miljarder kr. Telia äger efter introduktionen 49,1 procent av aktierna. Telia har ansökt om svensk UMTS-licens.

Viktigare händelser i onoterade företag juli – september 2000 och därefter

ALMI Företagspartner AB föreslås i en utredning slås samman med en del av NUTEK till en myndighet för företagsutveckling. Enligt utredningen skall den nya myndigheten svara för företagsfinansiering, information och rådgivning, nätverk och mötesplatser samt regional näringslivsutveckling. Regeringen skall nu ta ställning till det omfattande utredningsunderlaget.

Göta kanalbolag har summerat sommaren 2000 och konstaterar att ungefär lika många båtar som föregående år passerade kanalen, det vill säga cirka 4 000 fritidsbåtar. Mot bakgrund av den regniga sommaren är Göta kanalbolaget nöjt med utfallet. Samarbetet mellan kommuner, landsting, länsstyrelser och näringsliv utmed kanalen visar att tillströmningen av passagerare och besökare längs upplevelseområdet Göta kanal ökat markant. Till nästa år ska därför utbudet av bäddar längs Göta kanal öka genom att fler vandrarhem öppnas.

LKAB införde den 1 juli 2000 ett incitamentsprogram för alla anställda. För första kvartalet 2000 har programmet utfallit med 2 573 kr per anställd, varav merparten beror på framgångsfaktorn real kostnadssänkning per ton färdig produkt. Världens starkaste lok testas nu i trafik på Malmbanan mellan Luleå och Narvik tillsammans med 68 malmvagnar. Varje vagn kan lastas med 100 ton järnmalm, jämfört med 80 ton i nuvarande vagnar. Investeringen i nya lok och vagnar för Malmbanan uppgår till cirka 1,5 miljarder kr och beräknas vara klar år 2005. Återuppbyggnaden efter branden i maj i kulsinterverket i Svappavaara gick rekordsnabbt.

Posten AB: Ägaren har gett uttryck för vad kraven på grundläggande kassaservice innebär och i vilken omfattning Posten skall tillhandahålla denna service efter den 1 april år 2001. Posten arbetar nu intensivt med att ta fram en lösning på hur uppdraget skall utföras.

Posten har inlett ett samarbete kring PKI (Public Key

Infrastructure) för säker e-handel. Målet är att Posten skall tillhandahålla ett system för säkra e-transaktioner när lagen om kvalificerade elektroniska signaturer träder i kraft i januari. Försäljningen av Postgirot till Svenska Girot för 4 miljarder kr utreds av Konkurrensverket.

Posten har fått Ruter Dams hedersutmärkelse 2000. Posten har satsat på Ruter Dam sedan starten och i dag är 35 procent av Postens 340 högsta chefer kvinnor. Målet är 40 procent och ambitionen är att nå det snabbt. Postens koncernledning består redan i dag till 40 procent kvinnor.

SBAB utmanar igen. Den som flyttar bottenlån från ett annat bolåneföretag till SBAB, och ansöker om lånet via Internet, www.sbab.se, kan från och med den 6 november få 1 procents ränterabatt under lånets första tre månader. I "lagret" finns 2 000 lån. När de är slut är erbjudandet över. SBAB genomförde i februari/mars i år en kampanj "rea på bolån" där låntagare som under en viss tid flyttade sina lån till SBAB fick 1,4 procents ränterabatt under tre månader. Kampanjen mötte ett mycket stort gensvar och mer än dubblerade trafiken till SBAB:s webbplats. Många villaägare upptäckte bekvämligheten i att sköta sina bolån via Internet.

SJ samarbetar med en estnisk affärsgrupp i anbuds-givningen om den estniska järvägens godstrafik. Ett konsortium har bildats av SJ, franska Connex och holländska Connexion för att lämna anbud på en holländsk snabbtågslinje Amsterdam – Bryssel – Paris och London. SJ Resors försäljnings- och distributions-system Petra skall byggas ut och öppnas för alla resebolag på den skandinaviska marknaden. Bolagiseringsprocessen fortskrider enligt tidsplan. SJ:s snabbtåg X2000 firade den fjärde september tio år i reguljär trafik. Sedan starten 1990 har fler än 25 miljoner resor gjorts med X2000.

Sjöfartsverket har fått i uppdrag av Litauen att bistå med utbyggnad av sjösäkerheten till EU-standard.

Sveaskog AB har förvärvat 1 500 hektar produktiv mark i södra Sverige, bland annat från AssiDomän AB.

Svedab (Svensk-Danska Broförbindelsen AB): Regeringen har i budgetpropositionen föreslagit att Svedab tillförs ett aktieägartillskott om 310 mkr från Vägverket och Banverket. Ägartillskottet sker under 2001 och avser räkenskapsåret 2000.

Öresundsbron invigdes den 1 juli och passerades av den miljonte bilen måndagen den 18 september. Under de första 100 dagarna sedan Öresundsbron öppnade för trafik har i genomsnitt 11 500 fordon per dygn passerat, men trafiken har minskat kraftigt efter sommaren. Under juli låg trafiken på i snitt 8 000 fordon per dag och under september sjönk snittet till 7 000 fordon per dag.

AB Svensk Bilprovning, kan komma att tvingas höja besiktningssavgifterna vid årsskiftet på grund av bolagets svaga resultat.

AB Svensk Exportkredit har tecknat rådgivningsavtal med Europeiska Utvecklingsbanken, EBRD.

Svenska Kraftnät (affärsverket) har beslutat om oförändrad tariff på 1,4 öre per kwh för 2001.

Svenska rymdaktiebolaget Airborne Systems har utvecklats bättre än plan och visar ett starkt resultat. Enligt en avsiktsförklaring den 2 november skall verksamheten i dotterbolaget Satellus överlätas till Lantmäteriet vid årsskiftet.

AB Svenska Spel, redovisar ett resultat från värdeautomatspelen (Jack Vegas och Miss Vegas) för årets första nio månader på 152 mkr och har därmed redan överträffat förra årets hela överskott. Överskottet från värdeautomatspelen kommer enligt riksdagens beslut att tillföras föreningslivet barn- och ungdomsverksamhet genom Riksidrottsförbundet och Ungdomsstyrelsen. Även spelen Måltipset och Keno har stärkt sina positioner jämfört med föregående år.

Swedfund AB har investerat 100 mkr i AIG African Infrastructure Fund med totalt kapital på 450 miljoner USD.

Teracom AB har ansökt om svensk UMTS-licens i konsortiet Tenora Networks AB, tillsammans med Ratons och Nomura International plc.

Vasakronan AB har tilldelats förstapriset i den prestigefyllda tävlingen Bästa redovisningen 1999. "Vasakronan" har presterat en bra och innehållsrik årsredo-

visning 1999, som är den absolut bästa i sin bransch", löd juryns motivering.

Vasallen AB äger och förvaltar F18-området i Tullinge. I regeringsförklaringen sade Göran Persson att 3 000 bostäder skall byggas på området.

Företagsköp och företagsförsäljningar

Grängesbergs Gruvor AB har avyttrats till Ludvika kommun för 1 kr. Staten övertog samtliga aktier i SSAB gruvor AB 1987 som samtidigt namnändrades till Grängesbergs Gruvor AB. Gruvdriften upphörde för tio år sedan och under senare år har verksamheten huvudsakligen bestått i återställande av gruvområdet. Ludvika kommun har haft en option på att köpa bolaget senast 31 december 2000, vilken kommunen nu utnyttjat. Överlåtelsen förutsätter riksdagens godkännande.

LKAB: Kimit AB och Orica Europé Ltd har träffat ett intentionsavtal om att bilda ett gemensamt bolag som skall sälja, tillverka och leverera sprängämnen och sprängteknologi på den nordiska marknaden. Kiruna Grus- och Stenförädling AB, ett dotterbolag till LKAB, har förvärvat Mekan Industri i Kiruna.

Posten AB har genom dotterbolaget Hultberg Inrikes Transporter AB, HIT AB, köpt aktiemajoriteten i det danska transportföretaget G-distribution ApS. Genom affären kan Posten erbjuda ett heltäckande system för snabba, kontinuerliga, kundspecifika leveranser till fasta mottagaradresser i hela Skandinavien. Förvärvet innebär ett komplement till Postens samarbete med övriga skandinaviska postföretag i det gemensamma dotterbolaget Pan Nordic Logistics, PNL. PNL är inriktat mot standardiserade gränsöverskridande transporter i stora volymer.

Samhall Vasa har slutit avtal med PAX Electro Products AB om försäljning av Electrotherm i Karlskoga. Försäljningen är ett led i Samhalls satsning på förpackning av telekomprodukter.

SJ har sålt fastigheten Royal Viking Hotel i Stockholm till Nordisk Renting AB. SJ sålde samtidigt sina aktier i driftsbolaget Royal Viking Hotel AB till Nordisk Renting. Reavinsten uppgick till 201 mkr. I augusti avyttrades aktierna i Scandlines AB efter avgörande i skiljenämnd för 560 mkr till Stena Line AB. Reaförlusten uppgick till 15 mkr. Försäljningarna är ett led i SJ:s strävan att fokusera på kärnverksamheten. SJ Cargo förhandlar om att avyttra SJ Express till årsskiftet. De senaste åren har verksamheten gått med förlust. SJ Express levererar mindre godsförsändelser huvudsakligen på järnväg. Avvecklingen är ett led i SJ Cargo Groups strävan att fokusera på kärnverksamheten.

Svenska rymdaktiebolaget och Europas ledande satellitoperatör, SES-Astra i Luxemburg, träffade den 14 juli

en överenskommelse om att med 50 procent var driva Nordiska Satellit AB (NSAB). Rymdbolagets ägande ökade därmed från 37,5 procent till 50 procent genom förvärv av 12,5 procent från TeleDanmark AS. SES-Astra förvärvade 37,5 procent från Teracom AB och 12,5 procent från TeleDanmark AS. Enligt ägarnas samarbetsavtal skall Rymdbolaget svara för satellitkontrollen i Kiruna. NSAB kommer att fortsätta sin expansion och avser att satsa på nya produktområden och ytterligare satelliter.

Vattenfall AB blir majoritetsägare i Hamburgische Electricitäts-Werke AG (HEW) genom förvärv av Sydkrafts och E.ON Energies aktier. Vattenfall har därmed tagit ett viktigt steg i förverkligandet av visionen att bli ett ledande europeiskt energiföretag. Vattenfall betalar Sydkraft och den tyska energikoncernen E.ON kontant 4,2 miljarder kr samt överför aktier och ägarandelar i företag i Sverige, Norge, Litauen och Tjeckien till de båda. Överenskommelsen innebär att Vattenfall får ytterligare 37,2 procent av röster och aktiekapital i HEW utöver den nuvarande ägarandelen på 26,2 pro-

cent. Vattenfall har dessutom slutit avtal om förvärv av 7,8 procent av HEW:s aktier på marknaden och kommer därmed att äga 71,2 procent av bolaget.

HEW omsätter 20,5 miljarder kr med närmare 7000 anställda vilket gör dem till Tysklands femte största kraftkoncern. Slutliga avtal beräknas vara klara i januari 2001 och efter det är Vattenfall nästan lika stora i Tyskland som i Norden. HEW har även träffat en överenskommelse med E.ON, som innebär att HEW blir majoritetsägare i Berlins kraftbolag BEWAG. Överenskommelsen är för närvarande blockerad av en juridisk process. Vattenfall och HEW har bildat ett gemensamt energitradingbolag, Nordic Powerhouse.

Från och med 1 augusti är Barsebäck Kraft AB ett helägt dotterbolag till Ringhals AB. Företagsgruppen Ringhals-Barsebäck ägs till 74,2 procent av Vattenfall och 25,8 procent av Sydkraft. Vattenfall och Skellefteå Kraft har kommit överens om ändrat ägande till ett antal kraftstationer längs Skellefte-, Ume- och Indalsälven. Vattenfall förvärvade i juli finska Hämeenlinnan Energia med 25 000 kunder och i september Uppsala Energi med sammanlagt 88 000 kunder.

VD- och ordförandebyten efter 30 juni 2000

SAS Gruppen har utsett Jørgen Lindegaard till ny VD och koncernchef efter Jan Stenberg. Han tillträder 1 juni 2001.

Specialfastigheter Sverige AB: Curt Bylund är ny VD.

Sveriges Rese- och Turistråd AB har från och med 1 augusti ny VD, Karl-Erik Strand.

Telia AB:s VD och koncernchef Jan-Åke Kark har avgått. Marianne Nivert ersätter tills vidare Kark.

Vattenfall AB: Lars G Josefsson tillträdde som VD i augusti. Han kommer närmast från Celsius AB där han var VD.

Informationstillfällen

Rapport för fjärde kvartalet 26 mars 2001.

Verksamhetsberättelse april 2001.

Rapport för första kvartalet 30 maj 2001.

Rapport för andra kvartalet 10 september 2001.

Rapport för tredje kvartalet 28 november 2001.

Rapport för fjärde kvartalet 18 mars 2002.

Tidigare rapporter och verksamhetsberättelser finns att läsa på
www.naring.regeringen.se/fragor/statliga_foretag.

Also available in English on
www.industry.ministry.se/inenglish/areas_of/state_owned

Tel: 08 - 405 10 00

www.regeringen.se

Näringsdepartementets webbadress: www.naring.regeringen.se

**Denna rapport är producerad av Näringsdepartementet och kan beställas via fax 08 - 405 12 98,
telefon 08-405 29 63 eller e-post stina.johannesson@industry.ministry.se.**